

Janez! — svarí oče nehvaležnega zeta — kaj počenjaš, kmali boš vse pognal, kar sem počasi s kervavimi žulji pridobil.“ „Mólci, stavec — zareži Janez — jez sem zdaj gospodar!“

In tako je blaženi mir iz hiše zbežal, z mirom sreča, in počasi tudi premoženje.

Ko je zopet iz njiv napolnjene predalčike spraznil bil, pravi Nežici: „Čmu nama je toliko živine, toliko hlapcov, proč z njimi!“ In prodá par voličev, par konjičev, izplača tri hlapce in zopet niso predalčiki prazni. Gostí sta dajala svojim mnogim prijateljem. Verlo so bokale praznili, dobro jedli. Na dan Janezovega godú je bilo vse živo v njegovi hiši. „Bog živi našega verlega Janeza!“ — kričé gostje eden čez drugega! (Bog vé, kaj so si mislili!) Gropa pa v svoji izbici na oknu sloni in gleda vrabce na sosedovi strehi. „Mi bo le kdo podal kozarec vina, če grem skozi gostivnico?“ reče sam sebi. Gré. Žalibog! še ne pogleda nihče sivega starčika. „Kaj bi maral, pravi sosedu, naj zapravlja, kakor hoče, saj nima otrok, da bi le mene, slabotnega, tako ne psovala, sem si letó zaslužil?“ „Potolažite se, Gropa!“ — mu pravi sosed — „jez vam bom nekaj svetoval, kar vam bo gotovo spoštovanje hčere in zeta pridobilo, in ljubila vas bosta zopet kot prve dni. „Kakor je, je dobro“ — pravi Gropa — samo, da bom stare svoje dni preživel, kakor sem si jih, menim, zaslužil!“

„Tú imate verigo, Gropa, nesite jo na tihem v izbo svojo in zaklenite se va-njo. Potlej zapnite s kaveljnom zadnji sklep in vite jo dolgo kot štrieno po škrinji, pa pazite, da vas nihče ne vidi; bote kmali vidili, kaj bo.“ Gropa molčé nese verigo pod plaščem skrito v izbo in dela, kar mu je sosed svetoval. Nežina prijateljica čuje rožlanje pod oknom in berž teče ji povedat. Ta poslušá začudena in si misli, da stavec meša plesnjivo srebro. Sosed mu je bil pa tudi veleval, da nikakor ne smé ključa v škrinji popustiti, temuč naj ga sname, in da ga bi tako ali tako hči ali zet ne zasčila, naj njemu ga prinese.

Druzega dné mora Gropa s hlapcom po derva iti; v tem skoči Neža k očetovi škrinji; ker jo pa zaperto najde, jo skuša prizdigniti. Na enem koncu dvigne, veriga zročla k drugemu; gré k unemu, veriga zderčí nazaj. „A, je taka!“ — pravi Janez, ko pride ravno iz pivnice, in se temu jako čudi, kar Nežica pravi. Gré tudi on dvigovat, in tudi on si že želi smert dedca.

„Vse drugači morava z očetom ravnati — pravi Nežica, ker ne mara zapusti dnar kakemu družemu, če mu prav dobro ne streževa.“ Gropa pride domú. „Gotovo ste trudni in lačni, ljubi oče“ — mu Nežica prijazno reče — tú se usedite (mu odkaže mehak stol v svoji izbi), vam grem kaj jesti iskat.“ — Gropa debelo gleda in se spomni verige.

Kmali je Nežica tú s kosovi gnjati na pladenj s hlebom belega kruha in merico vina. Že leto in dan ni Gropa tako dobrega jel. — Odslej ga imata pri jedi med sabo in prav marljivo mu strežeta do zadnje ure. Ta pride, — Gropa pokliče soseda, se mu lepo zahvali in sosed pravi: „Kaj ne: kakor je, je dobro“ — in Gropa zadnjikrat zdihne.

Še je v mertvaškem pertu v hiši ležal, Janez siloma odpre škrinjo in zakolne: „Prekleti stavec!“ —

A. D.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Reke. * 12. dan t. m. ponoči ob dveh so poštni voz med Delnicami in med Skradom napadli roparji, ki so popred cesto z lesovjem zgradili; za postilijonom, ki je hipoma skočil z voza in letil ljudi na pomoč klicat, so strelili pa ga k sreči ne zadeli, kondukterja pa ste dve kugli do mertvega zadele; konji so se obrnili z vozom, so nazaj dirjali, in oteli popotnika, ki sta celi čas tiha in se vé da napol mertva v kotiču voza sedela.

Od horvaške Save. * Sava je pretekli mesec po več krajih na Horvaškem hude povodnji napravila; vas Mlaka v gradiškanskem polku je čez in čez v vodi stala. Saveta D., žena nekega graničarja, ki je bila v gostji pri svoji žlahti, pride 11. dan p. m. blizo reke Staupe; vidi sicer, da je njena vas Mlaka čez in čez od Save vtopljena, vendar misli, da bo še prebredla vodo ter se spusti na pot v njo. Brede in brede kakih tisuč stopinj, pa le zmiraj globokeje pride v vodo, da ji je bilo že utoniti. K sreči dospé do nekega drevesa, ki je v tem jezeru stalo, in ker ne more ne naprej ne nazaj, spleza na drevó in čaka na njem pomoči, ki pa ji je še le 14. dan p. m. došla, ko se primeri, da je več graničarjev blizo tistega kraja prišlo in zapazilo žensko na drevesu. 3 dni in noči je reva čepela na drevesu in straha vsa terda ni nič vžila, čeravno je nekaj mesa in jabelk seboj imela. Sedaj je popolnoma zdrava.

Iz okólice triglavove 13. febr. —č. Hude leta nas tarejo, dnar se težko vloví, lahko pa izda. Ko bi človek deset rok imel, bi komaj bilo, ali le z dvema je križ za veliko družino dovolj si prislužiti. Poslušajte, kako so si modri B. v taki sili pomagati mislili. Zvedili so, da se bukve na svetu najdejo, v katerih je zapisano, kako se peklenšček kliče in zarotuje, da razodene v temni globočini pod zemljo skrite zaklade. Zložé tedaj več dnarjev skupej in res dobé zvito bučo, ki je šla černe bukve kupit, ktere res najde, pa šembrano drago plača. V tem prečudnem početji so se z B. tudi T. nek zedinili. V čast svetnikom božjim obljubijo polovico zaklada in jih na pomoč kličejo. S potrebnim orodjem se podajo na odmejeni kraj v temni noči, roté hudobo in debelo gledaje čakajo, kdaj da bo prišla. Prikaže se rogatec v podobi vélikega mačka, privalí sod dnarjev pa se na nj košato vsede. „Hentej! malo preveč bo polovica v dar svetnikom, nekoliko jim bomo pa že dali“ — so rekli, ko sod terdnjakov ogledajo. Prehiter je bil njih sklep, hudoba se ne dá več odgnati, ker niso mož beseda. Krohotaje velikanski maček sod zasučé, da se zemlja strese, ga zavalí v nočni tmíni v podzemeljske jame in zgine. Lasje so vsim pokonci lezli; „na! zdaj pa imaš zaklad!“ so godernaje zdihovali — „bukve niso te prave bile ali pa niso cele“. Nazaj jih nesó in svoj dnar terjajo nazaj, pa so spet naleteli. Z lepo ni šlo, tožijo prodajavca bukev zavoljo goljufije in vés svet zvé skrivnosti njih zaklada.

To in zraven te pravlice še veliko družih od B. pripovedujejo. Se vé, da je bosa in prazna, vendarle so bedaki, stare babele, otročji ljudje po samotnih hišah v hribih, ki terdno verujejo, da so B. „šac“ vzdignili.

Resnica pa je, da so B. od nekega sleparja černe bukve za imenovani namen kupili, drago plačali, in ker so vse skušnje zastonj bile, so bukve nazaj dali in svoj dnar terjali. Prodajavec in kupci, iskavci zaklada, so si pa napravili velike zaderge, ker cesarska gosposka sedaj to reč natančno preiskuje. In prav ima. Zeleti bi pa tudi bilo, da bi tisti, katerim so okoljšine bolj znane, z resničnim razjasnjenem praznim marnam v okom prišli.

Marsikdo bo rekel: to se je gotovo godilo pred 300 in več leti, ko so še copernice žgali. Ali resnica je, da se je zgodilo leta 1855. Kaj ne, da pridno in dobro napredujemo!

En svét za B. jez vem, kateri bi utegnil pomagati, kadar bi še želeli „šac“ kopati. Znan je gotovo tudi v B. stari pregovor: „klin s klinom“. Poskusite! Vem za vas, kjer je neutrudljiv šolsk učenik majhen vertič si napravil, ne za-se, ampak da bi svoje ljubljene učence sadjoreje privadil in v cepljenji izuril. Nek malopriden gerdún pride ponoči, pokosí mlade drevesica, in tako v hipu dolgi trud vniči. Tak tolovaj ne more človek biti, ampak mora biti pošast peklenške žlahte. Kaj! ko bi tega zvohali in dobro plačali, da bi mačka na zakladih v B. v kozji rog vgnal? Ali zapišite njegovo ime, in še kakega družega tacega pajdaža v bu-

kve, če tudi niso črne, zamorejo tudi zlate biti; kaj velja, da bo satan, kadar jih bo zaslišal, se odkril in globoko priklonil, in če tudi kakor maček prikobaca, bo naglo rep med noge stisnil in šel rakom žvižgat? — „šac“ bo pa vaš! Saj „klin s klinom“ večkrat pomaga!

Iz Ljubljane. Gospod August Šnedic in gospod Karl Raab, dosedaj svetovavca deželne sodnije pri c. k. okrožni sodnji v Novem mestu, prideta po sklepu c. k. ministerstva pravosodja k c. k. deželni sodnji v Ljubljano.

Novičar iz raznih krajev.

Ministerstvo je ukazalo, da v Slavonii se ima nagla sodba na smert (Standrecht), ki je bila lani v ti deželi za hudodelstvo rópa in požiga oklicana, se ima sedaj vpeljati tudi za hudodelstvo umora vsake sorte, zato ker se ondi prepogostoma dopernaša. — Sliši se, da je minister bogočastja in nauka vse škofo našega cesarstva povabil, naj pridejo do druge nedelje po veliki noči, 6. aprila, na Dunaj, ker tisto nedeljo se bojo začele posvetovanja o postavah, ki se tičejo konkordata. — Časniki so že tako izmotali klopčič pariškega zbora, ki bo sklenil mir ali vojsko, da so poslednje dni večidel potihnili. Že se snidvajo od vsih strani sveta poslanci, ki imajo rešiti prevažno zastavico, in neki pariški časnik je tako prepričan berzega obravnavanja, da terdi, da cesar Napoleon bo 3. dan sušca, ko se bo francozki državni zbor začel, temu zboru že oklical dogotovljeni mir. — Ker nimamo tedaj o ti zadevi sedaj nič drugega novega povedati (kako bo zastran pariškega zbora s prusko vlado in z nemškimi zaveznimi deželami, se še nič gotovega ne vé), bomo častitim bravcem povedali družih novic. — Cena žita, moke in drugega živeža povsod po malem pada. — Na Dunaji se napravlja družba na akcije, ki misli veliko fabriko ustanoviti, ktera bo s soparom kruh pekla in ga po nižji ceni prodajala. — Na Laškem (Lombardo-Benečanskem) se je tudi družba na akcije ustanovila, ktera bo iz šote (Torf) oglje žgala in prodajala; tako gotov jim je dober izid te špekulacije, da 1000 akcij (delnic) je bilo hipoma spečanih. — Kadar bo unidan omenjena železnica iz Linca do Monakovega gotova, se bo malo čez 36 ur potrebovalo iz Dunaja v Pariz, — tedaj le 48 ur iz Ljubljane v Pariz. Kako se svet krajša! Pred 20 leti smo se še iz Ljubljane v Gradec vozili 3 dni! — Kako se sploh časi preminjajo! Leta 1738 so nekega moža za norca imeli, ker je terdil, da v 100 letih se bo pisalo z bliskom, svetilo z zrakom, s soncom malalo, s soparom vozilo. In sedaj je že vse tako, kar nam pričuje telegraf, gazna svečava, dagërotipi in hlaponi. — Pa še druge nepričakovane reči se godé: sultan turški je prišel na plés h kristijanu (poslancu angleškemu 31. januarja), in za kraljevega vradnika v Londonu so izvolili unidan neko žensko! — Ko so pustne dni pustne vole v Parizu okoli vlačili in so mesarji memo cesarjeve hiše gredé klicali „Živi Napoleon III.“ in pa „Živi Napoleon IV.“ se je ta drugi klic, nanašaje se na pričakovanega cesarjeviča, močno dopadel cesarski hiši. — Žtahtnik Napoleonov abé Bonaparte, sin princa Lucijana, se je unidan podal v Rim, da bo za mašnika posvečen; potem mu je visoka služba na Francozkem namenjena in pa kardinalski klobuk. — Po novih skušnjah nekterih kemikarjev pruska kislina (Blausäure), ktera velja za naj huji strup, napravlja le dozdevno smert. S kislino zavdani beli zajčki, ki so bili na videz popolnoma mrtvi, so se nek hitro oživili, ko sta se jim navpik zadej na glavo in po herbtu v vodi stopljena jesiho-kisli kali in pa kuhinska sol polivala. — V dunajskih vremenskih pametvah (Meteor. Not.) beremo sledeče: „Od 6. t. m. je bilo vreme tako južno kakor malokdaj ob tem času. Ako se (z ozirom na gorke leta 1811,

1822, 1834 in 1846) poterdijo dosedanje skušnje, da o 11 ali 12 letih vselej eno prav gorko leto pride, imamo letos ali pa prihodnje leto nenavadno gorkega leta pričakovati.“

Národna pesem.

(Dalje.)

To izusti, na zemljo se zgrudi,
Turki zadnej sine odvedejo
Preko ravne zemlje Arbanije,
Vse četiri caru u dar dajo.

„Kteri bi mi pred vojsko izišel
In pobil se z vojvodom Jankom
Predajem ti silno vojsko svojo,
In svojega čata ¹⁾ velikega“;

Ko pa je car Jureta ogledal,
Znamenja vsa na njem zagleda:
Britko sabljo na desnici roki,
Svetlo krono na glavi junaški.

„Spomni mi se drago dete moje,
Da sem te vzel za svojega sina,
V svojem dvoru carsko te iz-
kojil

Goji njega v svojem dvoru belem;
Kadar li je dete ponaraslo,
Ni ga bilo tacega junaka
Ne med Turki ne med Kaurini.

In za pašo dično te postavil“.

Pogosto je na mejdan izhajal,
Na mejdanu glave odsekaval,
Celi dan je žiljetal ¹⁾ se s Turki
Ter jih večkrat s konja oba-
ljeval ²⁾.

„Kadar sem pa sinko te poturčil,
Lepo sem ti kaj postavil ime,
Lepo ime Jure Skender-
beže,
To če reči jaki Aleksander“.

Malo časa za tem postojalo,
Kar mu mati belo knjigo piše,
Da se oče iz sveta prestavil
U Krojani u belemu Gradu.

Ko je Jure cesara razumel,
Priklonil se do zemljice černe,
In podiže Turke vitezove
Preko ravne zemlje Romanije.

Turki so mu oteli kraljestvo,
Ostala b'la Vojsava kraljica
Je brez kralja in brez kraljevine,
Brez gospodstva in brez bano-
vine.

Berzo Jure k serbskej zemlji dojde,
Na polji se dobro utabori,
Iz tabora belo knjigo piše,
Ter jo šelje vojevodu Janku:

Mislil si je Kastriotič Jure,
Kako bi se cesaru izmaknil,
Svojo mater siroto obiskal,
In si svojo krono spet dobavil ³⁾.

„Kaurine od Sibirja Janko!
Jutri bomo na te udarili;
Alj se nikar, brate, poplešiti!
Spomni mi se, Sebinjanin Janko“:

Ali mu je sreča priskočila:
Udario ogerski vojaki.
Pa robijo carove države,
Pred njimi je vojvoda Janko.

„Da mi jedno vero verujeva,
Kadar jutri u boji bodemo,
Predal ti bom vso vojsko ce-
sarsko.
Jaz sem suženj Murat Selimana“.

Kadar Murat razumel je glase,
Sileno si on nabera vojsko,
Zbrano daje Kastriotič Jurju,
Pa je njemu car tako govoril:

„Pravi sin sem Ive Kastriota,
Pokojnega kralja od Epira,
Kteri mi je ne davno preminil,
Murat mi je otel vse očinstvo“.

„Verni sluga Kastriotič Jure!
Karkolj imam u dvorujunakov,
Mladih pašev, agov in spahijev,
Nad te, dragi, jaz nimam ju-
naka“.

„Moja mati u nevolji cvili;
Želim svojo mater pohoditi ⁵⁾
In očinstvo svoje pogledati,
Svoje drage bratski ogerliti.
(Konec sledi.)

¹⁾ Žiljet, kopje, Wurfspiess, tudi v Poljanah znana beseda; žiljevati, to je, s kopjem metati. — ²⁾ Obaljiti, niederstürzen, pri Belih Krajncih. — ³⁾ Dobaviti, pri Belih Krajncih, to je, priskerbeti, dobiti. — ⁴⁾ Čata, pisar, turška beseda. — ⁵⁾ Pohoditi, to je, obiskati.

Stan kursa na Dunaji 18. februarja 1856.

Obligacije	5 ⁰ / ₁₀	83 ⁵ / ₈	fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	69 ¹ / ₂ fl.
deržavnega	4 ¹ / ₂	73 ¹ / ₄	„	Windišgrac. „	20 „ 24 ¹ / ₄ „
dolga	4	65 ³ / ₄	„	Waldstein. „	20 „ 24 ¹ / ₂ „
	3	49	„	Keglevičeve „	10 „ 11 ¹ / ₂ „
	2 ¹ / ₂	41 ¹ / ₂	„	Cesarski cekini.	4 fl. 55
Oblig. 5% od leta 1851	B 86	„		Napoleon dor (20 frankov)	8 fl. 12
Oblig. zemljiš. odkupa 5%	83	„		Suverendor	14 fl. 15
Zajem od leta 1834 . . .	228	„		Ruski imperial	8 fl. 26
„ „ 1839 . . .	135	„		Pruski Fridrihsdor . . .	8 fl. 35
„ z loterijo od leta 1854	105 ¹ / ₈	„		Angležki suverendor . .	10 fl. 20
„ národní od leta 1854	85 „	„		Nadavk (agio) srebra:	
				na 100 fl. 5 ¹ / ₂ fl.	